

หลวงประจักษ์ศิลปาคม นักรบคู่พระราชหฤทัยพระพุทธเจ้าหลวง

● นำเสนอเมื่อ 27 เม.ย. 2552

พลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม เป็นพระเจ้าลูกเธอองค์ที่ 25 ใน พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว วันประสูติมีผู้นำทองคำก้อนใหญ่ ชุดได้ที ต.บางสะพาน ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงถือว่า เป็นศุภนิมิตมงคลสำหรับพระเจ้าลูกเธอพระองค์นี้ จึงพระราชทานพระนามว่า พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าทองก้อนทองใหญ่

กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม ทรงศึกษาภาษาต่างประเทศกับ แฮมมแอนนา เลียวโนเวนส์ จนเชี่ยวชาญเขียน และตรัสภาษาอังกฤษได้ดีเยี่ยม ทรงศึกษาวิชาการด้านกฎหมาย จนได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยจาก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ไปเป็นแม่ทัพใหญ่ตามมณฑลลาวพวน แถบเมืองหนองคาย ยกทัพขึ้นไปปราบพวกจีนฮ่อ ที่ยกกำลังเข้าปล้นสะดมราษฎรไทยตามแนวชายแดนไทย-ลาว จนประสบความสำเร็จ และสร้าง อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ ณ เมืองหนองคาย เมื่อปี พ.ศ.2429 เพื่อบรรจุอัฐิทหารไทยที่เสียชีวิตเพื่อชาติในครั้งนั้น

ช่วงนั้นเอง ฝรั่งเศสฉวยโอกาสเข้ายึดแคว้นสิบสองจุไทย โดยอ้างว่าจะนำกำลังเข้าปราบจีนฮ่อ ทำให้เกิดกรณีพิพาทเรื่องอาณาเขตระหว่างไทยกับฝรั่งเศส ทหารฝรั่งเศสใช้กำลังที่เหนือกว่าบังคับให้ไทยต้องลงนามสนธิสัญญายอมรับสิทธิของฝรั่งเศสเหนือดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง และให้ไทยถอยกองกำลังทหารให้ทางชายแดนแม่น้ำโขง 25 กิโลเมตร กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคมจึงย้ายกองบัญชาการไปตั้งที่บ้านเดื่อหมากแข้ง และสถาปนา เมืองอุดรธานี เป็นที่ตั้งทัพ ต่อมาเป็น จ.อุดรธานี วางระเบียบแบบแผนการปกครองหัวเมืองชายแดนอีสานอยู่ 7 ปี จึงเสด็จกลับกรุงเทพฯ

ชาวอุดรธานีจึงให้ความเคารพนับถือ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม มาก ทุกครั้งที่ชาวอุดรธานีจะไปรับราชการทำงานติดต่อธุรกิจต่างเมือง ต้องนำดอกไม้ธูปเทียนไปสักการะบอกกล่าว ใครจะไปสอบแข่งขันเลื่อนขั้น สอบเข้ารับราชการต้องบนกรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม แลวก่อนบนด้วยมา ดาบ และวงรอบพระอนุสาวรีย์

"อ.ไชยแสง กิระชัยวนิช"

ขอบคุณที่มาจาก **คมชัดลึก**